

Veldsla

Teelt van veldsla

Open lucht

Veldsla is een typische nateelt die ervoor zorgt dat we ook in het najaar nog op een deel van onze grond kunnen telen. Er zijn natuurlijk nog najaarsgroenten, maar de meeste moet je toch wat eerder zaaien of planten. Behalve spinazie dan.

Je kan eigenlijk zowat ieder plaatsje dat vrijkomt vanaf half-augustus tot eind september veldsla zaaien. Over vruchtwisseling hoeven we ons geen zorgen te maken. Veldsla kan, als enige vertegenwoordiger van de Valeriaanfamilie, op alle gronden die gedurende de late zomer en vroege herfst vrijkomen.

Onder bescherming

Veldsla kan makkelijk in open lucht geteeld worden. Maar vooral voor de veldsla die geoogst wordt in de late herfst of na Nieuwjaar is een verplaatsbare beschutting zoals tunnel of koude bak een aanrader. Vanaf november plaats je die over de veldsla die in september gezaaid werd.

In de kas

Het makkelijkste bij de teelt van veldsla met zaaidatum vanaf half september is het telen onder koud glas, koude bak of plastiektunnel.

In de siertuin en in bakken

Heb je geen groentetuin, maar er komt er eind augustus tot eind september een klein plaatsje vrij in de tuin, dan kan je daar eens een beetje veldsla. Of zaai gewoon wat veldsla in bloembakken.

Bodem

Veldsla groeit op alle gronden, maar voor late winterteelten in open lucht is het goed dat deze gronden ook tijdens de winter goed doorlaatbaar zijn. Op grond die niet goed doorlaatbaar is in open lucht de teelt op bedden aan te raden. Veldsla mag, maar hoeft niet op een zeer zonnige plaats te staan. Ook in een minder lichtdoorlatende kas of serre zal de groente het goed doen.

In open lucht zaaien

Veldsla wordt buiten traditioneel ter plaatse gezaaid. Zaai niet te dicht opeen en in rijtjes op 15 cm van elkaar en dun indien nodig uit om een betere uitgroei van de plantjes te bekomen. Drie tot vier centimeter tussen de plantjes is dan ook een goed richtlijn. Zaai niet te diep. Bij droogte kan het goed zijn het zaaibed, net zoals in de zomer, af te dekken met een doek om daarop water te kunnen geven. Maar doordat het gevaar op verbranding door een te hoge temperatuur in deze periode van het jaar niet zo heel groot meer is zijn er ook veel liefhebbers die het zaaibed afdekken met een doorzichtige folie. Zo droogt de grond eveneens niet uit. Wat ook kan is, tussen zaaien en opkomst de koude bak dichtleggen. Of de verplaatsbare bescherming die je er normaal begin november overzet nu al tijdelijk aanbrengen. U merkt het, wat bescherming tussen zaai en opkomst geeft een grotere zekerheid wat betreft de kieming en opkomst. Een leuke tip om uit te proberen is, net zoals de professionele telers in Nantes, vlak na opkomst het zaaibed af te dekken met een dun laagje rijnzand. Zo blijven de blaadjes bij de oogst veel schoner.

Najaarsteelt of winterteelt

Er wordt gezaaid vanaf half augustus om te oogsten voor de winter, als je na 15 september zaait, kan je pas oogsten na de winter. Maar vriest het weinig zoals de afgelopen jaren, dan zal de oogst ook al tijdens de winter kunnen.

Oogstspreading

Een goede tip is deze : zaai vier keer veldsla vanaf half augustus tot eind september in open lucht, maar zorg ervoor dat je een verplaatsbare koude bak of tunnel hebt die je erover kunt plaatsen vanaf begin november, zeker als het weer regenachtig en nat wordt. Zo kan je tijdens de winter blijven veldsla oogsten. Zaaien in een deeltje van de koude bak, die dan openblijft tot begin november kan ook natuurlijk. Het beschuttingsmateriaal is niet zozeer tegen de vrieskou, maar wel om de grond droog te houden. Let wel, zet de bovenkant van de bak of de zijkant tunnel wel op een kier. De veldsla moet kunnen opdrogen.

Zaaien in de kas

In de kas is afdekken van het zaaisel niet nodig. Zorg dat de grond voldoende vochtig is voor het zaaien. Gebruik na een teelt van vruchtgroenten veel water in een korte tijd (doorspoelen), om de zoutconcentratie te verlagen.

Zaaien in de kas kan ook al vanaf september natuurlijk, maar deze zaaiing kan minder tijdens de winter minder goed over gehouden worden in de kas. Wie begin september in de kas zaait, die oogst immers al eind oktober. Half september zaaien in de kas geeft een oogstdatum half november. Als je plaats hebt kan je ook in deze periodes al een beetje zaaien. En wie eind september zaait, oogst half december.

Hou daarom de grootste zaibeurt voor de laatste dagen van september tot 1-2 oktober. Deze veldsla kan de ganse winter in de kas blijven, je kan de oogst aanvatten begin tot half december.

Planten in de kas of tunnel

Voor de teelt onder glas wordt al eens in kleine (pers) potjes of trays gezaaid. Dit wordt gedaan om de groeitijd in te korten bij een late planting na de vruchtgroenten. Als je immers half tot eind oktober nog moet zaaien in de kas, dan kan je pas oogsten na half januari. Dit kan je oplossen door rond 25 september in potjes te zaaien (om te planten half oktober) of rond 5 oktober in potjes te zaaien (om te planten eind oktober). Op die manier kan je op hetzelfde tijdstip oogsten als iemand die zijn kas eind september al leeg had. Leg een viertal zaadjes per (pers)pot en leg er een halve cm wit zand over. Bevochtig het zand en zet de bakken zo warm mogelijk. De werkwijze is dezelfde als deze beschreven bij de teelt van spinazie in perspotjes.

Door het telen in perspotjes heb je ook zekerheid omtrent de kieming en is onkruid makkelijker te bestrijden. De kiemduur is iets meer dan een week. Tonen de plantjes in de perspotjes twee tot drie echte blaadjes, dan kan je ze best al uitplanten. Wacht niet langer om groeiremming en ongelijkheid in de groei te voorkomen. Een veel gebruikte plantafstand is 15 cm tussen de rijen en 10 cm in de rij.

Heb je eerder plaats in de kas, dan kan je natuurlijk ook ter plaatse zaaien. Echte tijdswinst levert het planten pas als de kas grond niet vrij is voor eind september.

De ganse winter, te starten vanaf september kan u veldsla planten onder koud glas of in de plastieltunnel. Een plantdatum tussen half oktober tot begin november (zaaien drie weken vooraf) geeft u een teelt waar u de volledige winter vanaf half december tot in het voorjaar kan van oogsten. In november en december is veldsla zaaien in de kas ook mogelijk, maar hou dan wel rekening met de zeer lange groeiduur, door de korter wordende dagen is de groeisnelheid miniem. Zaaien van veldsla op 11 november, betekent ten vroegste oogsten rond 10 maart. Vier maanden dus.

Doortelen van veldsla

Voor wie echt verknocht is aan veldsla is het mogelijk deze groente een groot deel van het jaar te telen. Zaaien kan dan vanaf half augustus tot begin april. Hou er wel rekening mee dat je vanaf januari slechts kleine hoeveelheden mag zaaien, want deze veldsla schiet sneller op dan de zaaiingen van in het najaar

Bemesting

De voedsel behoeft van veldsla, is gezien de omvang van het gewas gering. Daarom dient een onderscheid gemaakt te worden tussen In open lucht kan je, een kleine hoeveelheid samengestelde meststof toedienen. Gebruik liefst gedroogde, commerciële, organische meststof om zoutschade tijdens de kieming te vermijden. Alles hangt natuurlijk af van de voortelt, de grondsoort, en de hoeveelheid regen die gevallen is tijdens de zomer. Maar een heel kleine gift van 60 gram per are gedroogde, commerciële, organische meststof is een goede middenmaat.

In de kas is het aan te raden te spoelen vooraleer rechtstreeks in de grond te zaaien. Om de zoutconcentratie te verlagen. De uitgespoelde voedingsstoffen kan je dan compenseren door dezelfde hoeveelheid meststof als in open lucht te gebruiken.

Klimaat

Hou er rekening mee, dat als het niet vriest buiten, de kas, koude bak of tunnel best altijd op een kiertje staat. Een vochtig, besloten klimaat bevordert de groei van schimmels. Enerzijds dus voldoende luchten, anderzijds beschermen tegen de regen.

Water geven

Bij vroeg gezaaide veldsla en een zonnig najaar zal veldsla best niet te droog geteeld worden. Zorg wel dat de blaadjes droog zijn tegen de avond, best even het weerbericht checken vooraleer water te geven.

Vana half oktober is water geven delicaat. Veel hangt af van de grondsoort, de standplaats, de grondwaterstand en het weer. In de kas zal er toch wel eens water gegeven moeten worden, maar veel meer dan één keer in twee weken zal dit niet zijn. Maak een balletje van de grond tussen de veldsla en duw dit met duim en wijsvinger uiteen. Valt dit onmiddellijk uit elkaar, dan is de grond droog genoeg om een (kleine hoeveelheid) water te geven. Blijft het balletje kleven dan is de grond nog voldoende vochtig.

Oogst

Veldsla oogst u naar behoefte. Alleen de vorst kan de oogst onderbreken. Bij strenge en aanhoudende vorst, treedt met name in open lucht bladschade op, maar als het zachter wordt herstelt de plant zich. In de kas of grote tunnel kan de oogst een groot stuk van de winter doorgaan. Vriest het in de kas, dan is dit geen probleem. Meestal kunt u dan oogsten in de namiddag, als de blaadjes gedooid zijn. Ook jonge veldsla verdraagt best wat vriestemperaturen in de kas. Groeien doet ze natuurlijk wel niet temperaturen onder nul graden.

Het is de gewoonte veldsla als volledig plantje net boven de grond af te snijden. Vooral bij langbladige veldsla kan u in het begin ook de grootste blaadjes oogsten, en het hart van de plant ongemoeid laten waarna de groei kan verder gaan. Is het gewas wat onregelmatig gegroeid of staan de plantjes dicht opeen dan kan je "oogsten en dunnen" waardoor de resterend plantjes groter kunnen uitgroeien zonder bladvergeling.

Problemen

Al bij al vallen de problemen bij de teelt van veldsla reuze mee. De oogstzekerheid is heel groot, alleen kan dit de ene keer al een grotere oogst zijn dan de andere keer.

Wie veldsla teelt moet op zijn hoede zijn voor slakkenvraat. Ook op grond die veel onkruidzaden bevat is de teelt moeilijker. Door de vrij lange kiemduur en zijn gedrongen groeiwijze kan veldsla snel door onkruid overwoekerd worden. Soms komt er echte meeldauw op veldsla voor. Dit meestal bij een vroege teelt onder glas of tunnel. Door de veldsla te beschutten tegen de regen, of bij de teelt onder glas, goed te luchten en de plant te laten opdrogen kan u rot door de grijze schimmel (*Botrytis*) voorkomen. Soms is er een slecht opkomst door te hoge zoutconcentratie (in de kas). Dan biedt zaaien in potjes een uitkomst.

Geel blad bij veldsla heeft twee oorzaken. Ofwel een slechte beworteling, vooral door een te hoge zoutconcentratie of het uitplanten van te grote planten. Of de veldslaplantjes staan te dicht opeen waardoor sommige blaadjes geen licht meer krijgen.

VEEL SUCCES EN TUINPLEZIER.

